

Pretiulu

pentru Sibiiu pe 1 anu intregu
7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu
la casa cu 1 fl. mai multu pe
anu; — trimisu cu post'a in
laintulu monarchiei pe 1 anu
intregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. —
In strainatate pe 1 anu 10 fl. seu
22 franci, pe 6 luni 5 fl. seu 11
franci. — Numeri singuratici se
dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Anulu IV.

Ori-ce inserate,

se platescu pe serie seu linia, cu
litere merunte garmondu, la prim'a
publicare câte 7 cr., la a dou'a si
a trei'a câte 6 cr. v. a. si preste
aceea 30 cr. de timbru la tesau-
rulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face
in modulu celu mai usioru prin
asemnatiunile postei statului, a-
dressate de a dreptulu la Redacti-
nea Diariului

„Observatoriulu“ in Sibiiu.

Nr. 51.

— Sibiiu, Mercuri 24/6 Juliu. —

1881.

148 alegatori.

A te ocupá de 148 alegatori din câteva sute
de mii, nu este acésta o' perdere de timpu? Nu
prea dieu; cà-ci in casulu de faciá nu este vorba
numai de cifre seci, ci cu totulu de altu-ceva.

In Nr. precedente ne obligaramu a facilita
domniloru parochi din cele 21 comune inplinirea
archipastorescei comande primite prin cerculariulu
reservatu, de a numi pe acéi preoti si invetiatori
archidiececani, cari se voru fi distinsu prin spri-
jinirea celoru recomandate d'esc. sa, dara si pre
aceia, cari nu cumva voru fi lucratu in directiune
contraria, cá asia si din acésta parte se'si cunósca
mai de aprópe organele inferiori.“

Noi ne inplinu promissiunea. Cathalogulu
ce publicamu acilea, ilu tñemu de autenticu pâna
la unele nume scrise reu. Positiunea sociale este
aratata numai la unii, dara sñematismulu archidie-
cesanu este la indemàna; din acela se potu afla
toti „càti s'au distinsu prin sprijinirea celoru reco-
mendate.“ „Càti voru fi lucratu in directiune
contraria“, sunt toti cari lipsescu din acestu catha-
logu. Asia computulu este fòrte facilitatu.

Se mai potu face si alte combinatiuni fòrte
bine venite politiei statului si la intregulu mecha-
nismu inquisitoriu. Din 21 comune au participatu
romani la alegerea dela Christianu. Din acelea: 17
sunt curatu romanesi, 1 majoritate rom., 3 cu
minoritati. Se afla preste 30000 dicemu treidieci
mii de locuitori romani curati, si ce e mai multu,
immens'a loru majoritate orthodoxi curati. Din
acei 30 mii de locuitori au mersu la urna, cu
chiu cu vai, numai 148 insi. Scótemu din acestu
numeru persónele oficiali, adeca din 21 de comune
21 primari si 21 notari 42
functionari municipali si dela judecatori'a reg.

de cercu cu totii numai 4
Cu totii 46
obligati ex officio.

Mai punemu din preoti si docenti obli-
gati prin cerculariulu archiepiscopescu din 21
comune, érasí numai câte unu preotu si 1
docente 42
Totalu 88

88 din 148 remanu 60 alegatori dusi la urna in
poterea cerculariului din 32 mii locuitori ai celoru
mai bune comune din comitatu si mai din tóta
Transilvani'a. Dara se urmedie cathalogulu.

1. Din Turnisioru: Cinteá Nicolae,
parochu.

2. Din Gurariului (cu 2 mii locuitori):
Munteanu Joachimú parochu. Aron Janisiu. Popa
George, invetiatoru. Tristu Joanú, economu, Hamsa
Petru, econ. Reluca Comanu, econ. Campeanu
Andreiú, econ. Sierbanu Grigorie, econ. Toma
Constantinu, econ. Ivanovich Zacharia, notariu.
Panu Petru, econ. Reluca Joanú, primariu.

4. Din Orlatu (1570 locuitori): Papp
János, economu. Ivanus Simionu, econ. Opreanu
Mihály, econ. Craciunu Pentia, econ. Albu Moise,
econ. Moga Joanú, econ. Munteanu Petru, econ.
Beu Petru, econ. Duma Joanú, econ.

4. Din Poplaca (500 case, 2200 loc.):
Villecú Emanuel, notariu. Bacca Comanu, parochu.
Marcu Marcú, parochu. Girisiu Joanú. Suciú
George. Vladu Joanú.

5. Din Gusteritia: Tanase George,
parochu.

6. Din Secelu (1100 sufl.): Joanú Platosiu
parochu. Gligoru Bacila. Joanú Gripu. Dionisie
Hamza. Joanú Dica, econ. Joanú Josifu, econ.
Ilie Gripu, economu. Nicolae Draganu, economu.
Eftimie Macrea, econ. Ilie Candrea, econ. Ni-
colae Macrea, econ. Nicolae Ittu, econ. Dumitru
Dieu, econ. George Serba, econ. Simonu Radu,
invetiatoru. Nicolae Platosia, econ. Joanú Popo-
viciu, econ. Bucuru Respopa, jude.

7. Din Galesiu (cu 1000 locuitori):
Avramu Acilenescu notariu. Dumitru Munteanu.
Nicolae Marcú, primariu.

8. Din Maagu: Nicolae Oanea, economu.
Joanú Tarcia, economu. Alemanu D. Constandinu,
econ. Pavelu Candia, econ. Joanú Manisiu, econ.
Joanú Onea Sasu, econ. Joanú D. Sasu, econ.
Filipu Tarcia, econ. Nicolae Musanu, econ. Onu
Petru Isdraila, econ. Dumitru Tarcia, parochu.
Tanase Moga. Dumitru Nic. Tarcia. Achimu Onea.

9. Din Omlasiu: Predoviciu Alexandru,
parochu.

10. Din Acileu: Joanú Popoviciu, parochu.
Todoru Netea, econ. Joanú Florea, econ. Antoniu
Germanu, econ. Joanú Netea, economu. Joanú
Medrea, econ. Vasilie Vacariu, econ. Toma Trupa,
econ. Antonie Hodosiú, econ. Joanú Metiu, econ.
Joanú Ivanu, notariu.

11. Din Vale (cu 1740 loc.): Constantinu
Bailla, parochu. Toma Dandia, invetiatoriu.

12. Din Sibielu (1600 loc.): Petru Apol-
deanu, econ. Jacobu Popoviciu, parochu. Basiliu
Neamtiu, econ. Oprea Putrea, invetiatoru.

13. Din Seliste: Joanú Maximu, jude reg.
Joanú Zacharie, amplotiatu. Dumitru Burse, exe-
cutoru. Danile Neamtiu, parochu. Oprea Borcia,
parochu. Dumitru Romanu, negutiatoriu. Joanú
Comsia, negutiatoriu. Joanú Dum. Popa, diaconu.
Dumitru Chirca, invetiatoriu. Nicolae Hertia, econ.
Oprea Bursa, economu. Joanú Racuciu. Joanú
Crutiú, negutiatoriu. Nicolae Nantea. Nicolae
Mosora, primariu. Dumitru Florianu, notariu. Hi-
lariu Mutiu, pretoru.*)

14. Apoldu micu: Joanú Oresteanu, econ.
Joanú Macellariu, notariu. Joanú Stanila, econ.
Nicolae Popu, econ. Dumitru Orestianu, econ.
Dumitru Orestianu, econ. Moise Reu, econ. Ni-
colae Popa.

15. Din Ludosiu-mare: Joanú Fulea,
economu. Elias Popu, notariu. George Reu, pa-
rochu. Precupu Reu, econ. Nicolae Branea, econ.
Moise Fulea, econ. Nicolae Tronca, econ. Simionu
Munteanu, econ. Nicolae Tanase, econ. Nicolae
Micu, econ. Joanú Suciú, econ. Joanú Mutiu,
econ. Joanú Branea, econ. Moise Popea, econ.
Moise Mutiu, econ.

16. Din Topârcea: Nicolae Nuditianu, econ.
Nicolae Schiau, notariu. Nicolae Isacu, econ. Joanú
Flescher, econ. Joanú Munteanu, econ. Jacobu
Alemanu, econ. Jacobu Greavu, economu. Nicolae
Greavu, economu.

17. Din Dobârca (Dobring): Dumitru Ivanu,
parochu. Dumitru Nedella, economu.

*) Asia dara din orasiulu Selisce, curatu roma-
nescu, cu 1380 de case si preste 5000 de locuitori, au
mersu la urna 17 di: sieptesprediece alegatori.

Foisiór'a „Observatoriului“.

Correspondentia intre poetu si cometu.

De câte-ori apare pe ceriu vre-unu cometu, ómenii
predicu rele fòrte mari, ciuma, resbóie si chiaru perirea
lumei. Ei bine, unulu din veteranii nostri, cari se mai
afla in viétia, adeca dlu Grigorie M. Alexandrescu,
humoristu acuma cá si in tineretie, vediendu cà se arata
pe ceriu de câteva dile incóce, audiendu si pe ómeni
cà vorbescu cu mare frica despre aparitiunea acelu
cometu, care se mai aratase si la 1807, se adressá càtra
elu cu o suplica, la care apoi primi si respunsu mus-
tratoriu, dara totusi gratiosu. I s'a facutu mila cometului
si asta-data de blastematiile lumei depravate. Suplic'a
dlui Alexandrescu este totu cea din a. 1857 adressata
unui altu cometu, care erá se faca atunci pulbere si
cenusia din pamentu, daca poetulu nu'i cerea gratia,
éra resolutiunea este totu cea primita atunci; pe semne
cà si cometii au formularie si concepte uniforme (scha-
blone) cá in cancelariele ministriloru pamentesci.

Éca suplic'a poetului:

„Cometa cu lungi códe, inse cu scurta minte,
De ce vrei se ardi globulu ce noi ilu locuimu?
Elu dreptu, multu nu platesce, dar' totu avemu cuvinte,
Viéti'a'i pecatósa càtuva se prelungimu.

De ne vei arde acuma, se scii cà oru se nasca
In locu-ne, fíntie mai rele decâtu noi,
Ce 'ngrab' oru se 'ntarite mani'a ta stelésca,
Prin fapte mai cumplete, prin crime si resboiu.

Ce? ai uitatu tu óre potopulu de-alta data,
La care cum s'aude, destulu ai conlucratu,
Atunci candu tat'a Noe in luntrea'i desielata,
Plutea pe universulu sub unde innecatu?

Ei bine! omenimea ce mosceni pamentulu,
Fiintie, lighióne, ce 'n urma s'au ivitu,
Intrecu ele pe-acelea ce si-au gasitu mormentulu
In marea adéncime si monstri au nutritu?

Campiile de asta-di, sunt ele mai manóse
Decátu cele antice? Magarii mai destepti?
Brósc'a mai musicanta in baltile stufóse?
Tigri mai cu blandetie, si ómenii mai drepti?

Nu, nu! baga de séma, se nu faci o gresiéla,
De care mai in urma amaru se te caiesci;
Ba inca se dai, póte, o aspra socotéla,
Prea bunului parinte alu rasei omenesci.

Cà-ci noi avemu de lucru in tiér'a Romanésca;
Legi vechi si ruginite, avemu se le 'noimu,
Regulamentulu multe are se patimésca,
De ne-oru lasá in pace asia precum dorimu.

De esti tu esecutoru inalteloru decrete,
Mai dà-ne unu micu terminu de diece mii de ani,
Se ne indreptamu portarea, se ne spalamu de pete,
Se nu cademu in iaduri pe ghiare de Satani.

Atuncia, daca globulu, n'a meritá viétia,
Poti se'lu prajesci in voie'ti, eu nu me 'npotrivescu,
Dar' adi, topesce numai a ánimiloru ghiatia,
Si arde astrologii ce lumea ingrozescu.

12 Februaru 1857.

Gr. M. Alexandrescu.

Éca si resolutiunea din ceriu:

„Iubite moritoriu!

Asta-di am primitu
Prin post'a cerésca,
Biletulu teu pornitu
Din tiér'a Romanésca.

Odata cunosceamu
Sub nume de Romanu,
Unu prea puternicu neamu,
Alu lumei crudu tiranu;
Neamu ce'lu credeamu peritu,
Cà-ci nu l'am mai diaritu;
Si pâna 'n astu minutu,
(Me juru pe alu meu nume:)
Eu nici asi fi creditu,
Cà esistati pe lume;
Dar' de vreme ce scriti,
Voi trebue se fiti;
Numai nu intielegu cine v'a potutu spune,
Cà aveamu pentru globu intentii asia bune.
E netagaduitu,
C'a lui desfiintiare
De timpu nepomenitu
'Mi erá in cugetare,
In cercu totu viciosu
Vediendu cà se 'nvértesce,
Si omulu pecatosu
In rele multu sporesce;
Vediendu cà diosu la voi multi ómeni mari si buni
Lumei folositori, au trecut de nebuni,
Au fostu persecutati
In vreme ce-au traitu,
Si fòrte laudati
Dupa-ce au moritu.
Eu prea reu am urmatu,
Candu am lasatu odata
Pe Noe de-a scapatu
Cu luntrea'i desielata;
Cà-ci scii ce a facutu,
Càtu liberu s'a vediutu?
Elu a saditu o vie
Si-a cadiutu pe betie!
Er' cu fetele lui
Ce-a mai facutu nu spui.
Er' de atunci incóce din elu càti s'au prasitu,
Aci ce au fostu tari, pe cei slabi au robitu;

18. Din Poiana (cu 940 case si 4300 locuitori): Nicolae Ciugudeanu, notariu. Ilie Opreanu, econ. Joanu Radu, econ. Dumitru Moga, econ. Joanu Fântâna. Adeca cu totii cinci.

19. Din Christianu (Grossau): Dumitru Schuman, parochu. Joanu Dandea, invetiatoriu. Vasiliu Balanu, economu.

20. Din Căcov'a: Joanu Bunea, notariu.

21. Din Rodu (cu 1600 de suflete loc.): George Beu, notariu. Joanu Florianu, parochu. Joanu Mihilescu. Adeca trei alegatori.

Not'a. Numerulu locuitoriloru s'a pusu aci numai la câteva comune, că de exemplu; dara cine vrea se cunósca tóte proportiunile din acésta operatiune electorale mai multu decâtu curiósă, n'are decâtu se ia la mana siematismele bisericesci, sau si rezultatele-numeraturei din Ianuariu a. c. Cei mai supusi ascultatori au fostu alegatorii din satulu Secelu, situatu la drumulu tieiei, fosti iobagi cu robota de 104 dile pre anu, dedati din parinti si mosi de stramosi a manca batai cumplite, cu betie de alunu, cu biciu la spete, cu pumnulu solgabi-raescu si deregatorescu preste falci, a siedea cu septemanele in temniti'a cea fôrte spurcata din Aiudu, fara că se scia din ce cauza 'i inchide cineva. Ei sermanii se mai temu si astadi chiaru de umbr'a lor, si cu atátu mai reu de anathema.

Daca amu cercetá si cerculu Cisnadiiei cu comune cá Resinari, cá Boiti'a, Sadu, Vestemu etc. etc. proportiunile aru esí pôte si mai curiósă.

Inchiaindu ne vení in minte, că la comun'a rurala Christianu au proclamatu odinióra curutii pe Emericu Tökölyi de rege alu Ungariei si alu Transilvaniei. In aceeași epoca domni'a cea mai furiósă persecutiune asupra clerului romanescu, din care se calvinise o parte, anume doue protopopiate in „tiér'a Oltului“ si cei din tiér'a Hatiegului. Popii calviniti erau inaltiatu la rangul de inquisitori detectivi asupra membriloru clerului remasu in religiunea orientala, si superintendentele calvinescu poruncia mitropolitului, pe cine se hirotonésca si pe cine se faca protopopu.

Monarchi'a austro-unguresca.

In cele diece dile, cu care publiculu din Ungari'a fu ametitu si scandalitu prin blastematiile electorali, se intemplara câteva lucruri, cari lovescu nu numai in interesele unei parti, ci in ale monarchiei intregi. Intre acestea se pôte pune la loculu ántaiu desfiintiarea comisiunii danubiane, dela a carei activitate inainte numai cu unu anu guvernele austro-unguresci nu asteptau mai pućinu, decâtu domni'a pe veci preste Dunare până la Marea négra. Pána acuma se scie, că numai Angli'a ar fi saritu pe cale diplomatica in ajutoriulu staturiloru mici, firesce nu pentru ochii romaniloru si ai slaviloru meridionali, ci pentru bine intielesulu seu interessu comerciale. Se crede inse, că nu va trece multu si se voru mai descoperi inca si alte secrete. Pertractarea ulterióra a cestiunei danubiane este asia dara amanata, sau cum dicu politici, prorogata până in a. 1882, candu espira si terminulu activitatiei celei vechi europene, in a carei grija si controla sunt date gurile

Sórele au spaimentatu prin lupte si omoru
Pentru globulu pamentu ce nu erá alu lor.
Că-ci socotescu că scii, nevoia n'am se'ti spui,
Că nu e alu vostru elu, ci voi sunteti ai lui.
Apoi v'ati apucatu,
Ceriulu de-ati spionatu,
Prin sticle cercetandu
Ce avemu noi de gandu,
Ce felu ne preamblamu,
Pána si ce mancamu.
Ba inca ati scornitu
Feliuri de secaturi,
Si pe voi v'ati numitu
Alese creaturi.

Acestea, dreptu se spui, eu nu le sufreamu,
Si resbunarea mea in taina pregameam.
Dar' fiindu-că 'mi scrii, că sunteti ocupati
Prósteloru vóstre legi spoiéla se le dati,
Fiindu-că ai cerutu soroculu marginitu
De diece mii de ani; fiindu c'a mijlocitu
Si-o gratiósă stea dintr'ale curtiei mele,
Pentru cătiva poeti ce cascu gur'a la stele,
Me 'nduplecu in sfársitu, astemperu alu meu focu;
Imi puii caii la grajdu, si códele la tocu.
Numai luati mesuri, ganditi si cautati
De indulgenti'a mea acum se profitati.
Că-ci daca spre pamentu vre-odata m'oiu porní,
Ve pociu incredintiá, că bine nu v'o fi.

(Scriu in palatulu nostru de véra:)

14 Maiu 1857.

(Gr. M. Alexandrescu.)

Cometa.

Dunarei până la Galati inca dela pacea de Parisu 1856. Destulu atăta, că deocamdata Romani'a se pôte felićită pentru acésta amanare. Cestiunea cu aceea nu este deslegata, s'a castigatu inse timpu, buna-óra precum se intemplase de repetite-ori cu regularea fruntarielor dintre Transilvani'a si Banatulu Temesianu spre Banatulu Craiovei, éra mai virtosu de către Moldov'a, unde pe la 1855—6 frantariile Transilvaniei in Secuime erau p'aci se ajunga până pe la Focsiani, Adjud, Bacau, Romanu, Pétr'a, curatu si numai din generositatea unoru boieri protipendati, cari nu se indoiau, că apoi domnii generali Hess si Coronini le voru miđiucí câte o decoratiune austriaca de prim'a clase, care se dau pentru cele mai mari merite patriotice. Incercarile mai nóue totu de natur'a aceleia n'au reusitu intru nimicu, pentru-că vediendu gubernulu romanescu lips'a unoru documente publice fôrte reu pastrate, au cumpatatu lucrulu asia, că regularea se se proróge pe timpu nedeterminatu.

Altu conflictu austro-ungurescu este cu Turci'a, care nici-decum nu face pe voi'a Vienei si a B.-Pestei, că se traga linii de cali ferate pe unde vréu austro-ungurenii. Diariile amenintia pe turci, inse de-a surd'a, că-ci si la spatele lor stă John Bull amerintiandu cu pumnii sei de Boxer (lup-tatoriu).

Lucrurile din Bulgari'a insufla si altora grija, cea mai mare inse cade totu in partea Austro-Ungariei, careia nu'i convine nici-decum, că se se provóce unu nou resboiu in insul'a balcanica. Inse Alexandru de Battenbach nascutu din cas'a Hessen, nepotu alu casei Romanov, cá principe alu Bulgariiei isi face de capu cu portarea sa. Se scie, că Alexandru prin proclamatiunea sa din primavéra declarase in faci'a Europei, că elu cu constitutiunea ce si-au datu bulgarii nu pôte guberná nici administrá omenesce, că-ci poporulu bulgarescu nu ar fi matoru pentru atăta libertate, apoi că nu are ómeni, si din cei cari au ceva invetiatura si calificatiune pentru servitiulu publicu, s'au alesu multime de spoliatori, hoti si tirani. Asia elu ceru suspensiunea constitutiunei pe siepte ani, si administrare absolutistica in acelu periodu, éra daca nu i se va acordá pretensiunea, elu se duce. Dara mai ántaiu se fia intrebata natiunea prin sufragiulu universal.

Intrebara si pe poporulu bulgarescu tocma in dilele acestea, pe candu se faceau in Ungari'a si Transilvani'a alegerile dietali cu buti de vinu, vinarsu, cu bani, cu maciuci, cu petrii si glóntie. Junele Alexandru este incungiuratu de oficiari rusi, in frunte cu generalulu Ehrenroth, care trece de unu tiranu cá Berg si Muraviev cunoscuti din Poloni'a. Scirile care vinu pe la Bucuresci din Bulgari'a, sunt revoltatórie si in acelu casu, daca aru fi numai pe diumetate adeverate. Este mare téma, că Russi'a turbura din nou apele si că din resboiu civile se pôte nasce altulu.

Pe candu se intempla acestea la vecini, colo in Boemi'a si anume in capital'a Prag'a bataile sangeróse dintre cechi si germani nu mai voru se incetiedie. Concessiunea ce s'a facutu cechiloru anume in favórea limbei si cu universitate paritetica in Prag'a, este nesuterita germaniloru. Conflictulu dintre acelea dóue popóra s'ar potea definí camu asia: Cechii dicu că ei sunt poporu autochtonu, adeca cei mai vechi locuitori si domni ai Boemiei, éra germanii sunt acolo invasori si venetici; deci hegemoni'a, predominarea se cuvine cechiloru, cá maioritate preponderanta, éra nu germaniloru venetici cá minoritate, care până acum au tiranitu pe cechi. Din contra germanii mai tínu si acuma fôrte multu la dreptulu ocuparei cu sabi'a, se mai lauda si cu civilisatiunea superióra si nu voru se lase nimicu din predominarea lor, ba inca striga, că Boemi'a este provincia germana. Urmarea este, că nu numai studentii, ci si alti ómeni din poporu, anume pe la cetati, se batu cá orbii, isi spargu capetele si isi facu tóte relele possibili. In dilele din urma totu germanii au amblatu batuti. Urmările nici-decum nu potu fi bune.

Caransebesiu, 15/27 Juniu 1881.

Alegerea deputatulu dietalu s'a efectuitu astadi. A reesitu candidatulu partidei nationale romane, domnulu generalu pensionatu Traianu Dod'a cu 2014 voturi. Candidatulu partidei gubernamentale, proprietariulu mare din o comuna invecinata cu Caransebesiulu, numita Valea-boului, domnulu Hedwig Bös a capatatu 679 de voturi. Participandu dar la acésta alegere 2693 de alegatori, candidatulu partidei nationale romane a reesitu alesu cu o maioritate de 1335 voturi. Cerculu nostru electo-

ralu este unulu dintre cele mai mari din intrég'a tiéra, elu a avutu de astadata 6269 de alegatori, carii representá o poporatiune de aprópe 100,000 locuitori, dintre cari 90% sunt romani.

Acestu cercu coincide cu fostulu regimentu confinariu romano-banaticu Nr. 13 si dupa numerulu poporatiunei ar avea se aléga 3 deputati, computandu-se la 30,000 locuitori unu deputatu, dupa normele generali vigente in Ungari'a. Dar faci'a cu noi romanii tóte dispositiunile legiloru sunt maiestrite, si asia unde censulu nu duce la scopu, acolo se scurtédia poporulu in altu modu.

Trecéndu acum la preparativele privitóre la actulu alegerii, avemu a observá, că tactic'a partidei gubernamentale a statu de astadata in aceea, că timpulu si loculu de alegere in cele mai multe si mari comunitati séu nu s'a publicatu de locu, séu s'a publicatu abea in presér'a alegerii asia, încátu alegatorii nu au sciutu séu nu au mai potutu vení la timpulu la actulu alegerii. De aci urmédia, că abea ceva peste a trei'a parte a alegatoriloru a participatu. Neparticipantii apartínu toti partidei nationale.

Partid'a gubernamentala a constatu din lucratorii dela mine din Ruskberg si Ferdinandsberg, carii per fas et nefas sunt aprópe toti introdusi de alegatori, apoi din functionari ai statulu si municipali, in fine din poporatiunea germana si jidana din Caransebesiu si Orsióv'a. Acestei partide nu i-a succésu a castigá nici 10 alegatori romani independenti, de si n'a remasu neintrebuñtiatu mai nici-unu mijlocu de seducere.

Sunt caracteristice si interesante doue episoade din actulu alegerii.

Legea electorala permite partideloru a se folosi de insemne si embleme de o colóre. Partid'a generalulu Doda a alesu colórea galbina. Alegatorii din partile Orsióvei si-au facutu unu stégu de acésta colóre tiparindu pe elu: „Traiesca candidatulu nostru generalu Traianu Doda.“ Acestu stégu din mandatulu vicecomitelui a fostu confiscatu sub pretextu, că este de 2 colori si inca feketesárga. Constabilii partidei nationale purtau la braćiu pantlice asemenea galbine cu inscriptiunea tiparita pe elu: Traianu Doda.

Presedintele comisiunii electorale dl. Béla Szende, fiulu ministrulu pentru apararea tieiei, voiá se confisce si aceste pantlice, fiindu-că sunt de 2 colori galbinu si negru, dar facéndu-se densulu atentu, că si partid'a gubernamentala resp. constabilii ei pórtá la braćiu pantlice albe cu inscriptiunea tiparita: „Eljen Bös Hedwig“ si punendu-i-se in vedere, că daca partidei romane nationale i s'ar inputá cumva in urm'a coloriloru vreo gravitatiune către Vien'a, apoi cu t-tu dreptulu i se pôte inputá si partidei lui Bös o gravitatiune către Berolinu, de orece colóre alba-négra este colóre casei domnitóre de Hohenzollern. Resultatulu fu, că constabilii ambelor partide primira inviatiunea, carei se supusera neconditionatu, că se întórca pe dosu pantlicele dela braćiu.*)

Dupa acestea se incepú la 9 óre a. m. votarea la 3 comisiuni, si decurse in cea mai buna ordine până la 9 óre sér'a. Dintre alegatorii partidei nationale nu am vediutu macaru unu alegatoriu incuragiatu de beuturi spirituóse. Cu parere de reu nu potu afirmá acésta si despre alegatorii partidei gubernamentale, dintre carii cu deosebire orsióvenii isi perdusera cu totululu ecuilibrulu si chiaru unu baronu, apoi unu jude regescu se aflau in o stare aprópe ridiculósa si se purtau cu unu sgomotu, încátu insusi presedintele s'a vediutu necesitatu a'i provocá la ordine.

La 10 ¼ óre nóptea a urmatu proclamarea generalulu Traianu Doda cá deputatu dietalu. Toti alegatorii lui au fostu presenti. Entusiasmulu este nedescriptibilu. Se aranjá momentanu unu conductu de facile. Unu stégu galbinu, acum fara inscriptiune, falfaiá inaintea conductulu. Damele incoronara acésta flamura cu o cununa colossala de flori rosii, galbine si albastre. Conductulu, in alu caruia mijlocu se aflau damele si damicele romane din Caransebesiu. merse până in mijloculu pietiei Caransebesiului si se asiedia in giurulu crucei gr.-or. de aici. O deputatiune aduse pe alesulu deputatu in mijloculu alegatoriloru, si postandu-se deputatulu inaintea santei cruci, rostí către damele, care ii oferira o cununa frumósă de flori, urmátórele cuvente:

„Me bucuru că si d-vóstra ve ocupati cu politic'a, cum se ocupau si damele române din anticitate. Precum acestea au crescutu barbati de

*) Apoi se nu'si bata jocu Europ'a civilisata de absurditatile si estravagantiile ungurenesci! Red.

caracteru, asia si d-vóstre se ve cresceti fiii. Ve multiamescu pentru onórea ce mi-ati facutu."

Onor. dn. protopopu din Orsiöv'a Michailu Popoviciu a datu espressionu via simtiementelor de bucuria a alegatoriloru pentru triumfulu reportatu.

(Va urmá.)

R o m a n i ' a .

Bucuresci, 18 Juniu, v. s'a datu citire, la Senatu, de cátra d. Eug. Stasescu, ministru de externe, si la Camera de cátra d. C. A. Rosetti, ministru de interne, Mesagiului de inchiderea sesiune Corpuriu legiutóre. (Ilu vomu reproduce in altu Nr.)

Correspondentie particulare ale „Observatoriului“.

— Orascia in 29/6 1881. Eri se terminá alegerea de deputatu, reesindu alesu contele Stefanu Kunn din partea opozitiunei contra candidatului ministeriale L. Réthi inspectoru de scóle in comitatulu Hunedórei. Au participatu la alegere toti ungurii, dintre cari mai-ioritatea erá in partea regimului. Sasii votara compactu cu o disciplina exemplara pentru deputatulu din opozitiune. Era romanii s'au portatu cátu se póte de uritu. Dincolo de Muresiu s'a observatu prea bine resistenti'a passiva; dara dincóce de Muresiu in urm'a coruptiunei cu bani si a presiunei din partea deregatorii politice, au luat parte la alegere din unele comune toti alegatorii, din altele numai cáte unii. Apoi fiindu-cá candidatulu Réthi e inspectoru de scóle, multi invetiatori romani alergau la urna, nu scimu din iubire cátra superiorulu lor, sau din dorintia de a'lu vedea odata departatu din cerculu acesta. E secretu publicu, cá Rethi cá omulu regimului a lasatu bani la Bocz Samu, directorulu cassei de pastrare de aici, si cu acei bani se cumperau voturile fára de nici o sfiála. Inainte de alegere adjunctulu dela pretura dlu Michailu Orbonasiu a cutrieratu satele dinpregiuru sfatuindu, rogandu si lasandu si bani spre a se alege Réthi. In dio'a de alegere erá si pretorulu si adjunctulu totu pe pitióre, staruindu cu tóta influinti'a, cá romanii se aléga pe Rethi.

Erá lucru siodu candu vedeai pe pretorulu celu sumetiu in acea di umilindu-se si caciulindu-se inaintea unoru alegatori romani constanti, pe cari nu'i poté induplecá se aléga, si pe cari mai inainte nu'i prea crestá. Cu cátu se apropiá terminulu de inchiairea actului de alegere, cu atátu lucrulu deveniá totu mai interessantu. Ambele partide vedeau in cáte unu alegatoriu invingerea; in fine se mai si palmuiaru pentru resp. contra castigarei unui votu, asia in cátu giandar-mari'a avea de lucru a sustiné ordinea. Dintre alegatorii romani voru fi participatu la alegere cam $\frac{1}{5}$ parte. Totu ce amu fi doritu ar fi fostu, cá acei inteligenti, cari in urm'a oficiului ce'lu pórtu nu sunt independenti, se nu fia fostu cu dóue fecie, adeca in adunari nationali se pliedie pentru resistentia passiva, éra pe sub mana — voindu a implini si poft'a mai mariloru lor, se sfatuiesca pe alegatori cá se aléga. O portare cá aceea aduce confusiune intre ómenii dedati a ascultá de inteligentia; si pentru-cá nime nu póte serví deodată la 2 domni. Cerculariulu metropolitu Mironu nici nu a dresu, nici nu a stricatu; de óre-ce romanii nu credu cá acela se póte privi de lucru seriosu, candu preas. sa dá sfaturi parintiesci, cá romanii se aléga ómeni de ai regimului adeca ori pe cine, numai nu romani, pentru-cá romanii nu potú fi guvernamentali, nefiindu multumiti cu gubernulu actualu, si credemu, cá nici escel. sa nu póte fi multumitu cu elu. Unu metropolitu care inca nu a uitatu cá e metropolitu romaniloru, cá romanii l'au alesu, si cá istori'a romaniloru ii va tine judecat'a asupra faptelor sale, nu póte din convingere se dea unu atare circulariu, ci se vede cá l'a datu la presiunea vre-unui ministru, asteptandu cá credintiosii sei se scia cetí si printre rënduri, precum credemu cá se va fi intemplat si pe aiurea. *)

Cerculu electoralu alu Desiului 21 Juniu 1881.

Stimata Redactiune!

Este prea bine cunoscutu, cá natiunea romana in diverse epoche au cercatu, cá in patri'a sa la care au contribuitu cu sange si avere, se'si elupte drepturile competente unei natiuni. Chiaru si in timpurile candu sentimentele nationali nu erau asia desvoltate, din candu in candu se ivea pe orisontele negurosú alu natiunei nóstre cáte unu mentore, cá se scóta nai'a natiunei dintre Scila si Caribde si se o conduca la destinulu seu. Dara o Dómnne, a descinde cu meditatieuna in istori'a romana fára compatiuire de sórtea poporului nostru, unui romanu adevveratu ii este imposibilu, cá-ci dilele lui de bucuria ii sunt rari cá pén'a de corbu albu. Asta-di ne aflamu din nou intr'o epoca, in care natiunea nóstra este innadusita prin legi asupritórie, in cátu apearerea sa pe calea parlamentaria ii este imposibila; din acea cauza barbatii nostrii conscii de missiunea lor, adunati in conferenti'a din 12 Maiu in Sibiiu au luat unanime decisiuni, despre care au creditu cá mai curendu sau mai tardiu voru duce la scopu.

Dara se revinu la obiectu. Dio'a pentru alegere de deputatu in cerculu Desiului fu 24 Juniu. Pentru fostulu deputatu C. Teleki s'au pornitu cortesi (agenti) pe tóte satele totu oficiosi, éra adv. Lészai insusi in persóna. Creatur'a lui Teleki unu tiranutu romanofagu

*) In unu casu cá acesta, precum ilu presupuneti DV. acolo; situatiunea nóstra actuala ar fi neasemenatu mai rea, decâtu in casulu contrariu. Red.

cutrierandu si promitiendu cáte verdi si uscate, prin Chinesci, Mogogea si Strembulu, le infrumsetiá cu tricolori magiare.

Marturisescu cá contamu multu la tinut'a inteligintiei romane din Mogogea; dara'mi fu mare insielarea, candu in demineti'a de 24 o multime de carutie incarcate de ómeni in frunte cu cuviosi'a sa parintele Cupsi'a si cátiva inteligenti umbriti de flamur'a ungurésca, grabeau cu fala toti bine gatiti de lupta. Din Chinesci dupa cum se spune, din cei 60 de alegatori romani, in mani'a tuturoru indemnariu ce le-au avutu chiaru si dela preoti fricosi sau fórté interesiati, li s'au asociatu numai cáteva suflete negre, iubitóre de alcoolu si asia condusi de unu oficialu ce nici n'a amblatu la scóla de candu e, dara salarisatu cu 600 fl. cá comisariu de drumu (Wegmeister), si-a cercatu noroculu la urn'a, din care se arunca asupra romanului cartacele nimicitóre ale esistentiei sale.

Mirarea mi se adauge candu sum securu informatu, cá toti inteligentii Mogogei in conferenti'a cercuala din Desiu la 10 Maiu prin subscrierea propria au datu prin cei doi delegati mana libera conferentiei generale din Sibiiu, cá se decida asupra tinutei nóstre, si adi toti (esceptiune si onóre Sp. dnu Buzur'a fostu jude proc.) alérga la urna din motivulu dobéndei infernale, calcandu preste obligamentulu la care s'au scrisu si santieni'a decisiune iaduse de ilustrii membrii ai conferentiei generale. Apoi ce se potemu asteptá dela poporu, candu unu concludu unanimu adusu de 158 barbatii ilustrii nu se póte generalisá nici intre inteligentia. Inca un'a si voiu inchiaia. Fostii delegati ai acestui cercu inca nici dupa provocarea comitetulu centrale din Sibiiu n'au convocat pe alegatorii acestui cercu la o consultare.

Sutasiulu.

— Dev'a, 30 Juniu 1881. (Alegeri de deputati dietali in comitatulu Huneadorei in 29 Juniu.) In Dev'a sea alesu Georgiu Szatmári cu 483 voturi de partid'a gubernamentala, in contra lui Béla Barciai din opozitiunea moderata cu 472 voturi. Aici a decursu lupt'a cu o silintia in cordata, dara interesanta pentru alegatori si publicu. A tinutu pána dupa 8 óre sér'a. Doue bande faceau musica la doue tabere adversarie, si ómenii — firesce imbetati — jocau in piati'a Devei. Escesse nu s'au intemplat. Pentru publicu a fostu adevverata comedia, cu intrare libera.

Pe unu alegatoriu anume Ant. Nemeth, unu omu ologu de picióre, — care de vreo 3 ani nu póte nici sta de picióre, ci numai siedea, l'au adusu cu scaunulu la urna si éra acasa. Dupa alti alegatori, cari erau in restantia cu votisare, amblau in óra din urma pe la casele lor, cá la venatu. Mare larma si risu cu hohotu se escá atunci, candu 5—6 insi duceau pe cáte unu alegatoriu — cá si prinsu — la urna, aflandulu dormindu beatu intr'o curte de cárcima. E fórté verosimilu, si vreo 2 casuri se potú proba, cumcá unii alegatori de pe la sate, — fiindule persón'a necunoscuta la comisiune, si lipsindu control'a cuviintiósá, au votatu si de doue ori sub doue nume diferite. Potu afirma din convingere si cu cunosciintia buna a sufletului, unu adevveru nedisputabile, cum-cá intre 955 votisanti au fostu votisanti romani preste 400. Dara, dupa verosimilitate, au fostu si 500 votisanti romani, din tóte clasele de ómeni, dupa ocupatiunea si starea sociala a lor. Inprejurarea asta, in privinti'a numerului votisantiu romani, dovedesce deplinu si fára indoiala, cum-cá corespondentele „unu alegatoriu“ din Dev'a, a scrisu in corespondenti'a sa, sub Nrulu 42 alu „Observatoriulu“, unu neadeveru, cu scopu seducatoriu alu opiniunei publice, si cu tendentia reutatiósá in privinti'a lui Joanu Balomiri, candu a scrisu corespondentele, cum-cá intra alegatorii romani din cerculu electoralu alu Devei, uniculu Joanu Balomiri nu se a supusu concludului conferentiei generale din Sibiiu pentru passivitate.

In Orastia se a alesu contele Stefanu Kun din opozitiunea moderata cu 215 voturi, fatia de Ludovicu Rethi inspectoriu regescu de scóle din partid'a gubernamentala cu 210 voturi, maiioritatea votisantiu in partea lui Rethi au fostu romani. Maiioritatea pentru Stefanu Kun a fostu sasésca, minoritatea a fostu románesca si magiara.

In Dobra fu alesu Ludovicu Lazar de partid'a gubernamentala cu 225 voturi, fatia de Lazar Pál Oscaru gubernamentalu cu 129 voturi. Minoritatea votisantiu e romana.

In Bai'a de Crisiu se a alesu Fekete Sigismund fatia de Sigismundu Borlea. Votisanti au fostu la 1000 — maiioritatea pentru Fekete, fratele presiedentelu de tribunalu din Dev'a, a fostu preste 200 de voturi.

In Hatiegu fu alesu Laurentiu Mara de partid'a gub. fatia de Kaas Ivoru de opozitiunea moderata. Votisanti au fostu preste 900. Maiioritatea, lui Mara preste Kaas face 125 de voturi. Votisantii, de sine se intielege, cá au fostu mai toti romani.

In Hunedór'a fu alesu Carolu Poganu feciorulu comitelui supremu fatia de Acatiu Barciai.

In Dev'a dintre popii romanesci nu au votisatu multi, dara cortesi fórté activi, mai alesu in partea lui Szatmari au fostu mai toti.

Eta acesta e rezultatulu alegeriloru de deputati dietali in comitatulu Hunedórei. Tristu destulu. Cine doresce efectu moralu, trebue se lucre din motivu moralu, si cu mijlóce oneste; trebue se fia omu modestu, sinceru, cu resignatiune personala de sine, trebue se se acomodedie si dupa altii; nu inse se fia arrogantu si impertinentu, se nu monopolisedie cu caus'a comuna, nu se totu poruncésca, se totu sfatuiesca, se insulte pe altii, se ii infrunte, se nu calumniédie, se nu lucre pe sub ascunsu in cause comune, in numele altora, se nu fia siarlatanu.

I.

— Ormenisiu, 26 Juniu. Dio'a de eri dupa am. aduse unu mare desastru preste comun'a nóstra. Asia numita ruptura de nuoru cadiendu pe hotarulu incungiuratu de dealuri, a produsu torenti atátu de furiosi, in cátu au noroitú holdele, au spalatu cu totulu aratur'a de cucurudiu si fenulu din fenatiele si livedile acelui hotaru, pusu parte mare in captie, parte in brazde, l'au dusu totu. La enormele daune se adaose si unu casu din cele mai intristatórie. Trei persóne, barbatu, femeia bebrana si o fetisióra, crediendu cá se voru scuti de tempestate sub o capitia de fenu, torentele turbatu venindu in valuri mari de apa, i-au ridicatu si dusu cu capitia cu totu si cu atáta potere, in cátu alti ómeni cari se aflau numai in distantia de 10—15 pasi, n'au fostu in stare a le intinde nici-unu ajutoriu. A dóua di demáneti'a barbatulu si femeia se aflara morti in partea de cátra comun'a Craifalau, éra cadavrulu fetei se aflá abia dupa amiédi in departare fórté mare de cele dóue. Ómenii cei mai bebrani nu'si aducu aminte de unu evenimentu elementariu atátu de infricosiatu in hotarulu Ormenisiului. Se spune cá plói'a torentiala ar fi facutu stricatiuni fórté mari si la comun'a Siopteriu, cá si acolo s'aru fi innecatu cáteva persóne si mai multe oi.

Despre alegerile terminate in cele 4 cercuri din comitatulu Clusiuului veti fi cititu multe sciri in diariile din Clusiu. Despre cerculu Tecei ve pociu asigurá, cá romanii — cu prea puține esceptiuni — s'au abtinutu dela alegeri; din unele comune nu a mersu nici-unulu, éra din altele numai primarii si notarii la porunca. Chiaru si dintre nobili, cari alta-data isi tineau de fala a figurá cá alegatori, prea pućini au fostu sedusi, ei sciu cumu.

Andreiu Voda, parochu.

— Dela Vaida-rece din comitatulu Fagarasiului ni se scrie, cá dupa ninsórea si recél'a cea mare de pe la Rosalii, candu a ninsu 4 dile coperindu muntii cei mai inalti Negoiiu si Surulu, temperatur'a s'a incalditu si semenaturile se arata prea frumoše, dara in urmarea multoru ploi vegetatiunea dandu inapoi, secerisiulu din estimpu va intardiá tare.

Din 6 Juniu grassédia versatulu, atátu celu meruntu cátu si celu mare. In comun'a Desiani au moritu patru ómeni mari de versatu. De baiati nici nu se mai scie. Daca piero o vita, veterinariulu vine, cercetare stricta se face; dara daca moru ómeni de bóle epidemice, nu se face asia lucru mare, observa corespondentele cu amaratiune.

— Din Fagarasiu avemu despre cele dóue alegeri unu raportu mai lungu, din care ne incapu aci numai cáteva impregiurari. Despre betranulu Ant. Boer (alias Dudescu) fia de ajunsu a scí, cá nu a fostu alesu, ci numai aclamatu de cátra cátiva privilegiati, cá-ci nu avuse rivalu.

Mauritiu Copaceanu (din Copacelu) avú se lupte greu cu strainulu bogatu Ullman trimisu din B.-Pest'a. De ambele parti legea fu calcata cu destula obraznicia, dara evreulu isi facú de capu. Mai pe urma incepu se dea la alegatorii tierani cáte 4 fl. si mai multu de unu votu, ceea ce Copaceanulu nu i-a prea datu man'a se faca. Vinarsulu se aducea de ambele parti cu ciubara si cu bote (donitie, cofe, scafe). Beti'a barbara ar fi degeneratu fórté, daca dlu Negrea nu ar fi mai moderatu acea blastematia si rusine. In cerculu inferioru au mersu si popi la alegere „cu plosc'a in frunte“, dice corespond. si le face urmatóri'a lista:

1. Georgiu Neamtiu parochu gr. or. in Porumbaculu de susu. 2. Nicolau Stanciu par. gr. or. in Feldiór'a, omu caruntu, care mai pati si rusinea, de'lu provocara dupa-ce a votatu, se'si ia pelari'a de pe capu, cá vedi Dómnne, e in cancelaria. 3. Joanu Popu par. gr. cat. in Ludisioru. 4. Socolu par. gr. cat. in Berivoiu. 5. Jos. Oprisiu par. gr. cat. in Dridif. 6. Joanu Popa par. gr. or. in Arpasiulu de susu, care s'a presentatu la urna tuzu de toba. 7. Szász par. gr. cat. in Hurezu; acesta in sperantia cá capeta eclesia (portione canonica) din mosiile erariului. Si inca vre-o 3 preoti gr. or. ale caroru nume nu leam potutu aflá; apoi dlu locotenente in pensiu Boeriu dela Teleki-recea, omu cu totulu independentu. „Nici o padure fára uscaturi“.

Pressiune asta-data nu s'a facutu asupra deregatoriiu comunali. Am auditu pe unu notariu, care fiindu provocatu se votedie, a respunsu: „nu; eu sum passivistu“. Onóre dloru not. cercuali cu pućina esceptiune, cari se retinura dela votare si respectara concludulu conferentiei nationale dela Sibiiu!

Acei cátiva s'au reprezentatu pe ei insii, dara nici-odata pe inteligenti'a din acestu cercu.

Eri la 10 óre a. m. Ullman parasi Fagarasiulu, precum l'au parasitu si pe elu aprópe 10,000 fl. prin jidanii cortesi si distribuitori de rachitia, palinca, vinarsu. Fia-i memori'a curendu uitata!

Primiti dle Red. etc.

Correspond.

— Dela S.-Reginu cele mai interesante sciri electorali sunt, pe langa cele publicate in „Ellenzék“ Nr. 143 sub rubric'a Gernesegu, cá in lupt'a candidatului gubernamentale cu com. Teleki candidatulu alu opozitiunei, acesta si-au ridicatu corturi cá jidovii pe la terguri, anume pe la Gurghiu (Görgény), cercandu a cumpara unulu cá si altulu suflete; dara dintre romani n'au potutu apuca, decâtu prea pućini pe langa cei dusi ex officio; éra candidatii din cerculu Reginalui au fostu pacaliti si mai reu, la alegerea din 29 Juniu, cá-ci aici s'a observatu solidaritatea si mai bine, de si cerculariile pretoriloru erau inpartite prin tóte comunele. Scurtu, tinut'a romaniloru de aici a fostu exemplara.

Sciri diverse.

— (Necrologu.) Jul'a Vasiciu nascuta Jancso, in numele ei, precum si in numele fiicelor ei: Aurelia marit. Fricke, Isabela marit. Dr. Szalkay, Julia marit. Hinghofer si Cornelia, apoi in numele ginerilor, nepotilor si alu toturor rudeniilor, face jalnic'a incunoscintiare despre decederea neuitatului ei sociu:

Dr. Paulu Vasiciu,

consiliariu scol. c. reg. in pensune, membru ordinariu alu Academiei romane de sciintie din Bucuresti, alu Asociatiunei pentru sciintiele naturali din Timisiór'a, deputatu congressualu, alu sinodului eparchialu din Aradu s. a. s. a., carele in 3 Iuliu st. n. inainte de m. la 10 ore, in alu 75-lea anu alu etatii sale, si-a datu blandulu seu sufletu in manile Creatoriului. Remasitiile pamentesci ale defunctului s'au inmormontatu in 4 Iuliu n. dupa m. la 4 ore, dupa ritulu greco-orient. romanu.

Timisiór'a, in 3 Iuliu st. n. 1881.

Fia-i tierin'a usióra!

Paulu Vasiciu, dr. in medicina, de origine dupa tata din comitatulu Albei inferióre in Transilvani'a, dara nascutu in Timisiór'a, remasu orfanu de tata, tinutu la scóle de frate-sen Andreiu fostu advocatu in Versietiu, ajutoratu de episcopulu Samuilu Vulcanu, contimpuranu alu lui Athanasiu Sandoru dr. in med. si professoru, alu lui Damascenu Bojinca, Andreiu Siaguna, dr. Teodori, Eftimie Murgu etc., mai antaiu medicu practic in loculu nascerei, preste puçinu medicu de carantina la Orsiova (Zupanek), dela 1836 inainte directoru de carantina la Temesiu lãnga Brasiovu, in anulu 1850 denumitu referente in afaceri scolastice gr. orient. la gubernu, a servitu statului cu credintia si diligentia de modelu 36 de ani, era natiei sale amarite 50 de ani cu zelu si devotamentu, incependu dela primele sale publicatiuni romanesce Anthropologi'a si Dietetic'a, pre candu era inca studente, pana la cea din urma dissertatiune academica din a. 1880.

Dara biografi'a lui Paulu Vasiciu merita se fia tractata cu totulu altumentrea, si amicu seu din tineretie va ingriji cá se védia lumin'a. G. B.

— (Timpu ploiosu). Dupa vre-o diece dile frumóse avuramu in acésta parte a Transilvaniei alte diece cu multe ploi, intre care unele torentiali. La Brasiovu a fostu si o ruptura de nuori, care a facutu stricatiuni mari in poduri; s'a innecat si unu pruncu. Din caus'a atãtoru ploi secerisiulu intardia tare. Din Romani'a vecina avemu sciri triste dela Focsiani si Adjudu, care suferira fórte greu de inundatiuni. Foculu nu le-au ajunsu, le veni si diluviulu. Cu tóte acestea, in sute si mii de comune espuse la pericolulu inundatiunei, ómenii fatalisti, dominati de afurisit'a lene orientale in Romani'a, Transilvani'a, Ungari'a, pe lãnga ce devasta in modulu celu mai barbaru tóte padurile pe unde le au, nu se indupleca in sute de ani de a se aparã de innecatiuni nici cu miuloculu celu mai simplu si mai eftinu din lume: cu plantarea de salci, rachiti, arini etc. cu miile si cu sutele de mii de a lungulu riurilor si peraeloru. Adeverate fortificatiuni, la care nu se ceru spese de milióne.

Se scrie si dela Bucuresti, cá Joi si Vineri a ploatu tóta dio'a si tóta nóptea.

— (Beneficiului d-siórei Elen'a Pedure.) Sambata sér'a in 2 crt. s'a datu la teatrulu germanu din locu operett'a „Die Fledermaus“*) de Joh. Strauss in beneficiulu actricei si cantaretiei d-siór'a Elen'a Pedure, de origine romana din Brasiovu. Beneficiant'a care in scurtulu timpu de candu s'a devotatu artei teatrale a raportatu frumóse succese atãtu in Cernauti, Brasiovu, câtu si aici in Sibiu, prin simpatie sa voce bine desvoltata, prin corect'a sa cantare si prin elegant'a sa prezentare pe scena, avu placerea de a fi salutata de intregu publiculu, ce implea sal'a teatrului pana la celu din urma locu, cu unu sinceru, bine-meritatu si freneticu aplausu. La radicarea cortinei d-siór'a Pedure primi o multime de buchete si cununi de tóte dimensiunile, intre care escelã in modu fórte favorabilu unu buchetu, alu carei mangeta era compusa din bande in tricolorulu romanu. Puçine momente inainte de a se fi inceputu representatiunea, o deputatiune compusa din doi juni barbati romani, avu onórea a inmanuã numitei artiste unu frumosu si pretiosu prezentu oferitu din partea

*) Liliaculu.

societatiei romane din Sibiu, constatatoriu din 1 colieru si 1 bratiara de aur.

D-siór'a Elen'a Pedure si-a castigatu aprópe in sboru simpatiele si bunavointia publicului de aici fara deosebire de nationalitate, asia cá densa déjà este un'a din cele mai apretiate poteri ale trupeii directorului F. Dorn. Cá romani ne simtimu veseli a o potea feliçitã pentru succesulu avutu pana acuma, si a 'i dori din sufletu, cá elu se mérga crescendu si marinduse din ce in ce mai multu.

Precum aflamu, trup'a d-lui directoru F. Dorn preste puçine dile va plecã la Bucuresti, unde va dá unu ciclu de representatiuni in sal'a „Bossel“. Nu ne indoimu cá d-siór'a Elen'a Pedure va ajunge si acolo a fi in scurtu timpu favorit'a publicului iubitoru de art'a musicala. i.—g.—b.

— (Espositiunea romana din Sibiu). Dupa rapórtele, care au sositu la comitetulu centralu de aici, espositiunea va fi fórte cercetata.

Dela Oravitia s'au avisatu spirituóse; dela Idicelu vre-o 20 de obiecte din industri'a de casa; dela G. Hodac lãnuri, pãnura, vesminte, pãnsa, fluere, linguri de paltinu; dela Ibanesci vre-o 10 obiecte din industri'a de casa; dela Orsiova (tínutulu Reginului) desagi, stergare, tióle, plosci, o racla, unu ghifu si strugaria; dela Scorei scól'a granitierésca de acolo va espune unele lucrari ale elevilor; dela Brasiovu se va tramite petroleu, bumbacuri, produse animalice, diferite dulceturi si cofetarii, vestminte, straie, incaltiaminte, furnituri, tablouri si o statua; dela Ormanu preotulu Joanu Bochisiu va espune 2 portrete lucrate de densulu pe pãnsa; dela Campeni s'a si tramisu déjà diplom'a in originalu, prin care se denumesc de nobilu Matyes Nutiu din Albacu care a prinsu pe Horea, unu cornu de bivolu, in care Horea portã pravulu de pusca, unu petrificatu; dela Alba-Julia 2 icóne desemnate de unu sergentu; dela Turd'a vaci, vitiei si mánzi, o trasura, buti si lucruri de mesari; dela Betleanu (tínutulu Desiului) vre-o 30 de obiecte din industr'a de casa; dela Ded'a mai multe strugarii si sculptura in lemn.

De observatu este, cá nici din aceste tînuturi numite aici anuntiurile de obiecte inca nu sunt terminate.

— (Camer'a comerciala si industrialã din Brasiovu), pe care ministrulu intr'o pornire de mania o dissolvase inainte cu unu anu, s'a restauratu din nou si presedente alu ei este denumitu onor. domnu Diamandi Manole, era Carolu Fabricius vice-presedente la sectiunea comerciala si Josifu Dück v.-presedente la cea industrialã. Toti trei barbati destepti si fórte activi, capabili de a lucrã in armonia si cu bunu succesu.

— (Resultatulu alegeriloru dietali din ambele tieri.) Pana la punerea sub pressa a acestui Nr. aflamu despre 410 alegeri classificate de cátra foile ministeriali asia: 232 gubernamentali, 86 kossuthiani, 74 opositiune moderata, numai 11 nationali (romani, serbi, sasi), 7 cari nu tinu la nici-o partida. Cei mai multi candidati romani, serbi si toti slavacii, germanii, rutenii nationali au fostu trantiti in lupta cu totulu neegala. Vomu reveni.

— (Sciri scolastice). Dupa programele de examene au inceputu se aparã si asia numite programe scolastice de pe la gimnasie de statu si confessionali. — „Fóia scolastica“ Nr. 9 din Blasiu aduse o informatiune prea interessanta despre cele 21 de scóle romanesce, intemeiate si in floritóri de 10 ani incóce in totu atatea comune ale fostului regimentu I granitieri din Transilvani'a. Amu asistatu si noi in 29 Juniu la examenele scóloru din Orlatu, unde on. dnu colonelu br. Davidu Ursu cá presedente alu comitetului fonduriloru a examinat insusi 6 ore inainte si alte 2 ore dupa prandiu mai din tóte obiectele si in tóte despartimentele, la baiati si la baiate. Asia apoi trebuie se fia si se remana adeveru cele publicate de dlu inspectoru Fr. Koos in „Kelet“ din a. tr., cá scólele granitieresce sunt mai bune si decâtu ale statului. La scólele granitieresce este introdusu preste totu si lucrulu de mana, cá si gimnastic'a. La espositiunea din 27 Augustu manufacturele acelora voru fi reprezentate in despartimentu separat, si daca voru fi tóte numai cá cele dela Orlatu, ele potu comptã la multa lauda si la premiare. Se aude cá la scólele din Voila, Vistea, Vaida-rece, Ohaba, Hatiegu etc. mai virtosu fetitiile si mamele lor se prepara pe intrecute.

— (Catedre de professori si concurse.) La deseale intrebari ce ni se facu preste anu si mai alesu in feriile de véra pentru catedre de professori, ne lipsesce fórte timpulu fisicu de a responde la tóte. Este inse si de prisosu ori-ce respunsu, indata-ce concurentii sau familiile densiloru si-aru luã celu mai puçinu ostenél'a de a urmari in diarie si anume in „Monitorulu oficiale“ concursele ce se publica la catedre diverse; era in câtu pentru professurele din Romani'a am dori fórte, cá se se scia odata pentru totudeauna, cá e lege chiara, cá acelea se se dea numai prin concursu si pe langa examenu, era unele aplicari provisorie se intempla numai ici-colea prin esceptiune. Totu asia este lege bine definita, cá concurentii trebuie se fia romani indigeni, sau naturalisati. De aceea tóte cererile de recomandatiune cátra ministrulu respectiv servescu numai spre a'lu incomoda, a'lu infesta si ai perde timpulu fara nici-unu folos. Amu cunoscutu aspiranti la professura si la alte functiuni, romani nascuti, cari necum se citésca ceva romanesce din Romani'a, dara nu citescu nici macaru vreunu diariu romanesce de aici din Transilvani'a, prin urmare nu se informedia intru nimicu despre ceea ce dorescu se aiba, ci astépta informatiuni pe cale privata. Asia nu mai merge; cei cari aspira la pane romanésca, trebuie se o caute cu alta diligentia, apoi se si invetie perfectu limb'a romanésca. In fine cei cari aspira la catedre; trebuie se cunósca legile instructiunei publice, si nu se céra orbesce, pe nemerite.

De ex. in dilele acestea sunt puse la concursu: catedr'a de dreptu civile la universitatea din Jasi, catedr'a de aritmetica, geometria, mecanica si desemnu la scól'a de meserii. (Gewerbeschule) din orasiulu Caracalu.

— (Anunciu). Subsemnat'a directiune aduce prin acésta la cunoscintia publica, cá adunarea generale a despartimentului Sebesiului a Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu se va tine in estu anu in 31 Iuliu 1881 st. n. in comun'a Lancremu.

La acésta se invita cu tóta onórea toti membrii despartimentului, precum si alti iubitori de progresulu si cultur'a poporului romanu.

Sebesiu, in 1 Iuliu 1881.

Danilu Davidu,
secret. subst.

Joanu Piso,
direct. desp. IV.

— (Erata) la Nr. 45 alu „Observatoriulu“ suplem. 1. la colón'a I sirulu 59 in locu de Turlea Josifu se se cetésca Turlea Alesandru alui Josifu. 2. la colón'a II sirulu 35 in locu de 1838, se se cetésca 1848.

Telegramu.

„Zelau 5 Iuliu 9½ ore dem. Candidatul romanu Georgie Popp dela Basesci, vechiu representante alu colegiului elect. a cadiutu façia de gubernamentalulu Mon... (nelegibilu) cu 85 voturi. Neaudite violari de lege. Silviu.“

Noi pe nici-unu candidatulu nu'lu credeamu mai siguru de alegatorii sei, cá pe dlu G. Popp; dara „binevoitóri'a“ politica a trantitu si pe acestu candidatulu la parete.

Cursuri de Bucuresti in Lei noi (franci).

2 Iuliu st. n. 1881.

Obligatiuni rurali din 1880 convertite cu 6%	1. 100.½ b.
Inprumutulu Oppenheim (Londra) din 1866 cu 8%	„ 112.— „
Obligatiuni dominiali convertite cu 5%	„ 91.— „
— Creditu fonciariu ruralu cu 7%	„ 103.— „
— Creditu fonciariu urbanu cu 7%	„ 105.— „
Inprumutulu municipale alu capitalei din 1875 cu 8%	„ 108.— „
Actiunile caliloru fer. rom. (Berlin) din 1866 cu 6%	„ —.— „
Obligatiuni din 1868 cu 6%	„ —.— „
Prioritati cu 8%	„ —.— „
Actiunile bancei nat. rom. de 500 franci	„ 1615.— „
Actiunile bancei Romani'a din 1869 de 200 franci	„ 405.— „
Daci'a-Romani'a unite de câte 250, cursulu	„ 470.— „
Rent'a romana din 1875	„ 92.— „
Diverse:	
Argintu contra aurulu	100.½
Bilete hipotecarie contra aurulu	100.¾ „
Florini val. austriaca	„ 215.¼ „

Editoru si redactoru responsabilu: G. Baritiu.

Tipariulu lui W. Kraft.